

Juhendkiri kahjustunud kaubale tolliväärtuse määramiseks

Seisuga 8. veebruar 2018

Käesolev juhendkiri on ettenähtud teadmiseks ja juhendumiseks tolliametnikele ja deklarantidele Euroopa Liitu imporditava, kahjustunud või muul põhjusel väheväärtuslikule kaubale tolliväärtuse määramisel.

Õiguslikud alused:

[EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS \(EL\) nr 952/2013, 9. oktoober 2013](#), millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (edaspidi LTS) artiklid 69-76

[KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS \(EL\) 2015/2447, 24. november 2015](#), millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (edaspidi RA).

Sissejuhatus

Kahjustunud ja riknenud kaubaks võib lugeda:

- a) kaupa, mis on kahjustunud tarne käigus või ka enne tarne alustamist, kuid ostu-müügi leping ei näe ette kauba madalat kvaliteeti ja väärtust. Teisisõnu - müügilepingu esemeks on tavalise väärtusega (kvaliteetne) kaup, **edaspidi kahjustunud kaup**;
- b) madalaväärtuselist kaupa, mis on ühtlasi ka müügi lepingu esemeks (riknenud või kahjustunud kaup, jäätmed jms). Teisisõnu - imporditakse tavalise väärtusega kaubast madalama väärtusega kaupa ja see on ostu-müügilepingus (soetuslepingus) fikseeritud, **edaspidi madalaväärtuseline kaup**.

1. Kahjustunud kaup

Kahjustunud kauba puhul on järgmised võimalused:

Kaup võib olla:

- a) täielikult kahjustunud või
- b) osaliselt kahjustunud

Lisaks sellele võib

- a) ostja (kauba saaja) nõustuda siiski kauba vastuvõtmisega. Sellisel juhul on teatud tingimuste täitmisel võimalik kauba tolliväärtuse vähendamine (väiksema tolliväärtuse määramine, kui ostu- müügi lepingus sätestatud);
- b) ostja ei nõustu kaupa vastu võtma ja kaup saadetakse tagasi või hävitatakse.

1.1 Ostja nõustub kauba vastuvõtmisega ja kaup tuleb deklareerida vabasse ringlusse.

Kauba tolliväärtuse määratakse LTS artiklites 69-74 ja RA artiklites 127-146 sätestatud alustel.

Kahjustunud kaubale tolliväärtuse määramisel tuleb arvesse võtta seda, kas kaup on kahjustunud täielikult või osaliselt, samuti arvestatakse ajahetke, mil kaup kahjustus.

Tolliväärtuse määramisel peab kauba kahjustumine olema tolli rahuldaval viisil tõendatud.

Kauba kahjustumist tõendavate dokumentidena on aktsepteeritavad:

- müüja kaubaarve või kreditarve/teade;
- kauba tolliläbivaatust teostanud tolliametniku tunnistus;
- Tervisekaitseinspektsiooni või muu pädeva asutuse tõend;
- tolli ja importija poolt aktsepteeritud ametliku eksperdi hinnang kauba kahjustumise kohta;
- kauba kindlustusakt vms kindlustusdokument.

Kui kauba kahjustumine on tolli rahuldaval viisil tõendatud, siis on võimalik võtta tolliväärtuse määramisel arvesse kahjustumisest tingitud kauba väärtuse vähenemine, kui lisaks on täidetud RA artiklis 132 toodud tingimused:

Kui müüja korrigeerib kauba eest tegelikult makstud või makstavat hinda ostja kasuks, siis võib seda LTS artikli 70 lõike 1 kohase tolliväärtuse määramisel arvestada juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kaup oli defektne vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni aktsepteerimise hetkel;
- b) müüja korrigeeris defekti kompenseerimiseks hinda, et täita üht järgmist kohustust:
  - enne tollideklaratsiooni aktsepteerimist võetud lepinguline kohustus;
  - kauba suhtes kohaldatav seadusjärgne kohustus;
- c) hinda on korrigeeritud ühe aasta jooksul pärast tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäeva.

Võttes arvesse kahjustumisest tingitud kauba väärtuse vähenemist, korrigeeritakse tegelikult makstud või makstavat hinda ning määratakse kauba tolliväärtus tuginedes LTS artiklitele 70 ja 71.

Kauba ümbermääratud hind võib sisaldada müüjapoolset hüvitust või on hinnakorrigeerimisel arvestatud müüja sooviga vältida kulutusi, mis kauba tagastamisega kaasnevad, või mõlemaid mainitud juhtumeid.

Lähtudes LTS artiklist 74 lg 3 vähendatakse kauba eest tegelikult makstud või makstavat hinda võrdeliselt:

- lähtudes ostjast ja müüjast sõltumatu eksperdi hinnangust;
- vastavalt kuludele, mis on seotud kauba parandamisega või uuendamisega;
- tulenevalt kauba kindlustuslepingust.

NB. Tuginedes kauba kahjustusest tingitud tolliväärtuse vähenemise leidmisel kindlustuslepingule, ei pruugi tulemus olla täpne, kuna kaup võib olla üle- või alakindlustatud.

Kui kindlustusfirma hüvitab importijale kahjustusest tingitud hinna vahe ning kauba eest tegelikult makstud või makstavat hinda ei muudeta, siis tuleb kauba tolliväärtuse määramisel kahjustumine arvesse võtta.

Näide: Importija poolt esitataval kaubaarvel olev hind on 1000 eurot. Kaup on kahjustunud müüjaga lepingusõlmimise ning kauba vabasse ringlusse lubamise vahelisel ajal 40% ulatuses, siis vastavalt kindlustuslepingule on kindlustusfirma kohuseks hüvitada kogu kahjustunud osa. Kindlustusfirma hüvitab importijale kauba kahjustunud osa, kuid müüja uut kaubaarvet ei väljasta. Kauba tolliväärtuse määramisel, tuleb ikkagi arvesse võtta kauba kahjustumine 40% ulatuses.

2.2 Osaliselt kahjustunud kauba importimise korral, võib tolliväärtuse määramise aluseks olla kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, lähtudes LTS artiklis 70 sätestatust.

Kui riknenud kauba eest tehtud ainukesed maksed on kulutused kauba impordile (näiteks veokulud, kindlustus jne.), peab imporditav kaup iseenesest olema väärtusega, mis muudab nende importimise põhjendatuks. Tolliväärtuse määramise aluseks tuleks võtta LTS artikkel 74 lg 3 (varumeetod), arvestades kauba seisundit ja kõiki muid elemente, mis võivad kauba väärtust mõjutada.

Näide: Imporditakse auto vrakke eesmärgil kasutada neis sisalduvaid osi tagavaraosadena.

1.2 Ostja ei nõustu kaupa vastu võtma

Kui kaup on täielikult või osaliselt kahjustunud müüjaga lepingu sõlmimise ja vabasse ringlusse lubamise vahelisel ajal ja ostja ei nõustu kaupa vastu võtma, võib esitada tollile taotluse tollimaksude vähendamiseks, tingimusel et kahjustunud kaupa pole kasutatud. Kauba esialgne kasutamine on lubatud juhul, kui see on vajalik kauba kahjustumise või lepingu tingimustele mittevastamise kindlaks tegemisel, ning kaup reeksporditakse või hävitatakse LTS artikli 118 lõike 2 või 4 alusel.

Kauba hävitamiseks tuleb importijal tollile esitada taotlus (vt Rahandusministri 03.07.2017 a määrus nr 56 "[Täpsustavad juhised seestöötlamise tolliprotseduuri kasutamiseks](#)").

Juhul kui importija on tollimaksu tasunud enne kauba vastu võtmist ning tollile tõendatakse, et kaup oli kahjustunud juba tollideklaratsiooni aktsepteerimise ajal, siis makstakse tollimaks tagasi või seda vähendatakse tolliseadustiku artikli 118 alusel. Eelpool mainitud juhul tuleb esitada tollile tagasimaksmise taotlus ühe aasta jooksul (erandjuhtudel on võimalik pikem periood) arvestades kuupäevast, kui tollimaksu summa võlgnikule teatati.

2. Madalaväärtuseline kaup ja jäätmed

Madalaväärtuseline kaup

Juhul, kui ostu-müügi tehingu esemeks on kaup, mille väärtus on madal tulenevalt halvast kvaliteedist (mis on riknenud või muul viisil määrdunud, katkine jne), on üldjuhul kauba tolliväärtuseks tehinguväärtus vastavalt LTS artiklile 70.

Sellise kauba import tekitab tollis tavaliselt küsimusi, sest kauba hind on tunduvalt odavam, kui tavalise kvaliteediga kauba puhul. Sellisel juhul peab kauba importija olema valmis selgitama tollile tehingu asjaolusid, kindlasti palub toll esitada kõik asjakohased dokumendid – arve, leping, transpordidokumendid, maksekorraldused jms.

Jäätmed

Toksiliste ja ohtlike jäätmete importimisel ei saa kauba tolliväärtust määrata tulenevalt LTS artiklitest 70 ja 74 lg 2 (teiseseid meetodid, v.a varumeetod), vaid tuleb aluseks võtta artiklis 74 lg 3 sätestatu (varumeetod).

Importides hävitamiseks mõeldud toksilisi ja ohtlike jäätmeid, millele rakendub väärtuseline (*ad valorem*) tollimaksumäär, võivad kauba impordiga seonduvad ainsad kulutused olla eksportija poolt kantavad jäätmete hävitamis-, transpordi- ja kindlustuskulud. Sel juhul võib jäätmetel olla vaid väike või mittekaubanduslik väärtus, mis tõttu on tolliväärtusena aktsepteeritav nn sümboolne väärtus.

Juhul kui importija saab jäätmete importimisest kasu (nt. kasutab imporditavaid jäätmeid kütusena), siis tuleb kauba tolliväärtuse määramisel ka jäätmete eest saadav kaubanduslik tulu arvesse võtta.